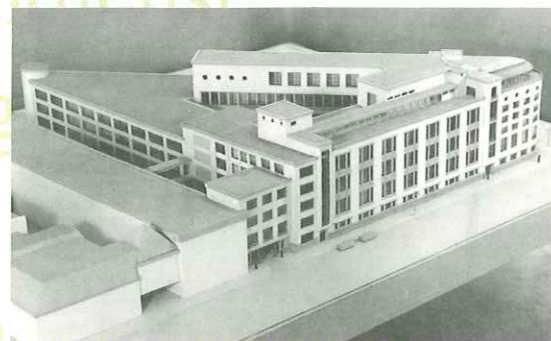
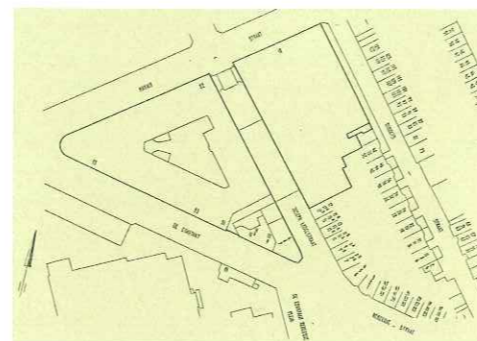

MARNIXSTRAAT 22

Op de hoek van de De Constant Rebecquestraat en de Marnixstraat verrees in de jaren vijftig een monumentaal gebouw voor de Plaatselijke Telefoondienst naast de Gemeentelijke Energiecentrale. In december 2008 kwam dit KPN-gebouw in handen van woningcorporatie Staedion, die er een nieuwe bestemming voor zal ontwikkelen.

Maquette nieuwbouw, 1950. (Verzameling Museum voor Communicatie)

Plattegrond Marnix-nieuwbouwcomplex, 1969. (Verzameling Museum voor Communicatie)

Een monument op het voormalige Gemeentelijke Industrieterrein

Boven: Marnix-nieuwbouwcomplex, ca. 1960. (Verzameling Museum voor Communicatie)

Linksonder: Overloop kantineverdieping, 2008.

Rechtsonder: Marnixstraat 18, jaren vijftig. (Verzameling Museum voor Communicatie)

Ondertekening: Advertentie t.g.v. ingebruikname centrale, 1956. (Verzameling Museum voor Communicatie)

Telefooncentrale Marnix Door de groeiende vraag naar telefoonaansluitingen werden al vóór 1940 plannen gemaakt voor een nieuwe telefooncentrale naast het bestaande telefoongebouw aan de Marnixstraat 18. Dit gebouw, een ontwerp van de architect J.J. Gort uit 1916, is begin jaren negentig gesloopt om plaats te maken voor woongebouw de 'Marnixhof'.

Het ontwerp Het concept voor een nieuw telefoongebouw stamt uit 1937. Het kwam van de gemeentearchitect D.C. v.d. Zwart en had in 1942 gerealiseerd moeten zijn. Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog gooide echter roet in het eten. Na de oorlog werd het plan verder uitgewerkt door de architecten A. van der Vorst en G. Bakker van Gemeentewerken.

In het gebouw werden vier zalen van 1.000 m² voor telefooncentrales gebouwd, iedere centrale met een capaciteit voor 20.000 telefoonaansluitingen. Verder kwamen er ruimten voor kabelinvoer, kabelverdelers, (nood)stroomvoorziening, diverse werkplaatsen, een garage, tekenkamers, directieverblijven, inlichtingenbureau, medische dienst, kantine, etc.

De bouw Na het bouwrijp maken van het terrein in 1950, startte de bouw op 1 april 1951. Aannemer was de N.V. Algemene Bouwonderneming 'Albouw' uit Breda. Deze voltooide het gebouw in juni 1955. In het gebouw werden 13.000 m³ gewapend beton, 1.500 ton staal, 3.000 m² stalen ramen, 3 miljoen bakstenen, 320 m³ sierbeton voor raamomlijstingen en daklijsten en 130 m³ graniet voor de sokkel van het gebouw gebruikt. Medio 1955 werd geleidelijk begonnen met het betrekken van de gereedgekomen gedeelten en begon de installatie van de telefoonapparatuur. Deze werd geleverd en geïnstalleerd door de Nederlandse Standard Electric Maatschappij, die in Den Haag haar Nederlandse hoofdkwartier had.

De eerste 6.000 telefoonlijnen werden op 14 oktober 1956 in dienst gesteld. De overdracht van het gebouw door burgemeester mr. H.A.M.T. Kolschoten aan de directeur-generaal der PTT ir. J.D.H. Van der Toorn geschiedde op 22 oktober 1958.

Een bronzen hek Tussen het bestaande telefoongebouw op nummer 18 en het nieuwe gebouw (Marnix Nieuw genaamd) werd over de oorspronkelijke straat heen gebouwd. Achter monumentale bronzen hekken tegenover De Perponcherstraat lag hier de hoofdingang, waarboven de directie huisde. Een fragment van dit hek is bewaard gebleven en bevestigd aan een muur in de flat 'Marnixhof' aan de Joseph Ledelstraat zijde (zichtbaar vanaf de straat).

Hoofdingang, Marnixstraat 20, 1966. (Verzameling Museum voor Communicatie)

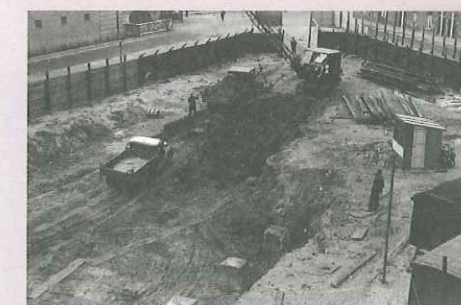
De laatste jaren Toen in de jaren tachtig de elektromechanische telefooncentrales vervangen werden door kleine elektronische (digitale) centrales was steeds minder ruimte nodig. In 1988/1989 verhuisden al diverse administratieve afdelingen naar het nieuwe hoofdkantoor aan de Binckhorstlaan 184. Enkele jaren daarvoor was de directie samen met een aantal afdelingen al verhuisd naar een tijdelijke behuizing aan de Jan Hendrikstraat. De vleugel aan de Joseph Ledelstraat, met de voormalige hoofdingang van het Marnix-Nieuwcomplex, werd afgestoten. Het ging onderdak bieden aan kleine, innovatieve bedrijven onder de vlag van het Algemeen Ondernemers Centrum (AOC) 'De Hobbit'. De huidige ingang van het gebouw is aan de De Constant Rebecquestraat 55.

Jacques Caspers

Bronnen: Haags Gemeentearchief: bnr. 484, inv.nr. 1950 no.88; bnr. 0610-01, inv.nrs. 610 en 616 Verzameling Museum voor Communicatie

Signalering

Gemeentewerken

Het bouwrijp maken van het terrein, najaar 1950. (Verzameling Museum voor Communicatie)

De bouw van het telefoongebouw was een project van Gemeentewerken. De telefoondienst was een gemeentelijke dienst, die zelfstandig opereerde onder het Staatsbedrijf der PTT. De leiding van de bouw was in handen van de hoofdarchitect A. van der Vorst, architect G. Bakker en de technisch hoofdambtenaar J. van Duyne. Bij de overdracht van het gebouw vertelde de directeur van Gemeentewerken, de heer J.W.G. Bolomey, dat dit gebouw na de bouw van het stadhuis de grootste opdracht was die ooit door Gemeentewerken, samen met aannemers, was uitgevoerd. De gevellengte is ca. 200 m, het hoogste punt 31,5 m.

Tijdens de bouw, oktober 1953. (Verzameling Museum voor Communicatie)

De constructie van gebouw is zeer solide. In verband met het gewicht van de te plaatsen telefoonapparatuur zijn de vloerconstructies onder de zalen voorzien van 30 cm beton (draagkracht 1.000 kg/m²). Het gehele gebouw rust op een zandplaat en een betonlaag van 125 cm. De verwarming van het gebouw wordt verzorgd met de afgewerkte stoom van het aan de overzijde gelegen Gemeentelijke Elektriciteitsbedrijf. De totale kosten van het gebouw bedroegen, inclusief centrale verwarming, maar exclusief de kosten voor de telefoonapparatuur, uiteindelijk ca. 12.000.000,- gulden.